

УДК351:338.48

Орислава Графська

д. е. н., доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу,
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

Олексій Заїка

директор з питань експорту
ДК «Укроборонпром»

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Сьогодні туризм в Україні є однією з провідних галузей ринкової економіки, хоча за період пандемії COVID-19 вона зазнала чи малих збитків. Але в непростий час для туристичної галузі, яка тепер переживає часи збитковості важливим буде етап розвитку міжнародних економічних відносин України, який охопив усі галузі ринкової економіки і відповідно став і дотичним до туристичної галузі. Наслідком таких процесів розвитку міжнародних економічних відносин є зростання ерудованості населення, зростання рівня життя та платоспроможності населення, а головним фактом є прагнення до пізнання нових не знайомих просторів. Сьогодні, зважаючи на рівень інтегрованості туристичної галузі України, варто відзначити, що частка міжнародного туризму в структурі туристичних послуг нашої країни не перевищує 35%. Також варто відзначити, що Україна є державою з великим туристичним потенціалом. Але зважаючи на постійний брак фінансування цієї галузі з боку держави, багато туристичних об'єктів

зараз, є недоступними ні для внутрішнього, ні для іноземного туриста, тому вони потребують значних капіталовкладень у реконструкцію та реставрацію. Також варто зазначити, що туристична галузь України є дуже цікавою для, зовнішнього туриста, але невідповідність до міжнародних стандартів не дає можливості цілком використовувати туристичний потенціал певних дестинацій. Усе наведене є негативними чинниками для здійснення зовнішньоекономічної діяльності в туристичній галузі. Зовнішньоекономічна діяльність в будь-якій галузі ринкової економіки першочергово вимагає дотримання міжнародних стандартів.

Міжнародний стандарт – стандарт, який розробила міжнародна організація зі стандартизації. Найвідомішою з них є International Organization for Standardization.

Міжнародний стандарт можна застосовувати прямо чи модифікувати для більшої відповідності місцевим умовам. Результатом модифікації міжнародних стандартів є створення еквівалентних національних стандартів.

У сучасному світу, існує багато організації, які розробляють та впроваджують стандарти в частині здійснення зовнішньоекономічної діяльності, серед провідних можна виокремити:

- American Petroleum Institute (API);
- American Society for Testing and Materials (ASTM);
- British Standards Institution (BSI);
- European Computer Manufacturers Association (ECMA), Стандарти ECMA;
- International Organization for Standardization (ISO), Стандарти ISO;
- Європейський комітет зі стандартизації фр. Comité Européen de Normalisation (CEN);
- International Telecommunication Union (ITU);
- Organization for the Advancement of Structured Information Standards (OASIS) [1].

Тож аналізуючи наведене, можна сказати, що для здійснення в Україні зовнішньоекономічної діяльності у всіх галузях ринкової економіки зокрема, в туристичній галузі, необхідний комплексний підхід та активна співпраця як з боку держави так і з боку приватних інвесторів. Усе це потребує оптимізації, правового регулювання, та розроблення

макроекономічної стратегії розвитку підприємств туристичної галузі на зовнішніх та внутрішніх ринках.

Міжнародні стандарти та зовнішньоекономічну діяльність вивчали і вивчають багато провідних вітчизняних і закордонних вчених, серед яких варто відзначити В. Г. Герасименка, В. К. Євдокименка, В. Ф. Данильчука, Д. Г. Лук'яненко, А. С. Філіпенка, А. І. Кредісова, М. Портера, П. Кругмена та багато інших. Проте багато актуальних питань щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності в туристичній сфері залишаються не висвітленими та потребують детального обґрунтування.

Варто відзначити, що тепер у разі аналізу зовнішньоекономічної діяльності в туристичній галузі актуальними є такі питання, на основі яких і базується уся діяльність:

- нормативно правові акти, які регулюють ЗЕД;
- принципи та методи державної підтримки функціонування туристичної галузі на міжнародному ринку туристичних послуг;
- принципи договірних взаємостосунків з іноземними партнерами;
- можливість залучення іноземного капіталу для реконструкції, модернізації та глобального розвитку туристичної галузі.
- податкове регулювання діяльності іноземного інвестора на території України.

Держава проголосила туризм одним із пріоритетних напрямів розвитку ринкової економіки й культури та створює умови для туристичної діяльності (ст. 6 Закону України «Про туризм»). Тим самим законодавчо визначено напрям діяльності держави щодо регулювання туризму як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку туристичних послуг. Закон України «Про туризм» вміщує у собі найбільш важливі законодавчі настанов стосовно місця й ролі туризму в державі та за її межами, принципи державного регулювання туризму, про основні цілі і мути залучення міжнародних туристичних організацій, пріоритетні напрями й засоби реалізації державної політики в галузі туризму. ЗУ «Про туризм» його метою є державне регулювання у сфері туризму, забезпечення умов для його розвитку як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку, створення рівних можливостей суб'єктам туристичної діяльності на ринку туристичних послуг, безпека туризму та захист прав і законних інтересів туристів. Відзначимо пріоритетні факти, щодо державної підтримки [2]:

- пряма участь держави у розвитку зовнішнього та внутрішнього туризму;
 - законодавче забезпечення становлення й розвитку туризму, захисту національного ринку туристичних послуг і створення конкурентоспроможного національного туристичного продукту, який буде спроможний зацікавити як зовнішнього, так і внутрішнього туриста;
 - державний контроль за діяльністю у галузі туризму.
- a. визначення умов провадження туристичної діяльності (ліцензійних вимог), стандартизації і сертифікації туристичних послуг;
 - b. визначення кваліфікаційних вимог до посад фахівців туристичного супроводу, видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу;
 - c. установа системи статистичного обліку і звітності в галузі туризму та курортно-рекреаційного комплексу та досконалого обліку надходження від податків та зборів з цієї сфери послуг;
 - d. накладення стягнень і вжиття інших заходів за порушення законодавства в галузі туризму.

Також відповідно до ст. 18 Закону України «Про туризм» державну систему стандартизації у сфері туристичної діяльності на зовнішньому та внутрішньому ринку туристичних послуг спрямовано на таке:

- захист інтересів споживачів і держави з питань безпеки туризму, життя і здоров'я громадян, охорони майна та довкілля;
- класифікацію туристичних ресурсів України, забезпечення їх охорони, встановлення гранично допустимих навантажень на об'єкти культурної спадщини та довкілля;
- підвищення якості товарів, робіт, послуг відповідно до потреб споживачів;
- забезпечення безпеки об'єктів туристичних відвідувань з урахуванням ризику виникнення природних катастроф та інших надзвичайних ситуацій;
- взаємозамінність та сумісність товарів, робіт, послуг, їх уніфікацію;
- створення нормативної бази функціонування систем стандартизації та сертифікації товарів, робіт, послуг [3].

Отже, зважаючи на вище наведене розуміємо, що у разі активної державної підтримки регулювання діяльності туристичної галузі

та за можливого зменшення податкового навантаження на міжнародних інвесторів, туристична галузь України зможе бути однією з провідних ринкової економіки, вона забезпечуватиме дохід у бюджети DESTINATION різних рівнів та бюджету держави загалом, а також зможе активно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, відповідно до міжнародних вимог та стандартів.

Ключові слова: державне регулювання, зовнішньоекономічна діяльність, сфера туризму.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР/ Верховна Рада України. – Київ, 2018.